

HOME ECONOMICS

BA – III Semester – VI

दिर्घोत्तरी प्रश्न

1. पूर्वबाल्यावस्थेतील विकासात्मक कार्याचे महत्व सांगून कार्य लिहा.
2. पूर्वबाल्यावस्थेतील शारीरिक विकासाअंतर्गत बाह्य अवयवासंबंधी सविस्तर लिहा.
3. शारीरिक विकासावर परिणाम करणारे घटक कोणते ? ते लिहा.
4. पूर्वबाल्यावस्थेतल शारीरिक विकासाअंतर्गत आंतरिक अवयवांचा विकास लिहा.
5. कारक विकासाची व्याख्या लिहून पूर्वबाल्यावस्थेतील कारक कौशल्याचे महत्व लिहा.
6. कारक कौशल्यांची व्याख्या लिहा. कारक कौशल्ये शिकण्यासाठी आवश्यक घटक कोणते ते स्पष्ट करा.
7. हस्ततेविषयी सविस्तर लिहा.
8. सामाजिक विकास म्हणजे काय? सांगून सामाजिक विकासाच्या पायऱ्या लिहा.
9. फ्राइडने सांगितलेल्या सामाजिक विकासाच्या अवस्था लिहा आणि स्वकेंद्रित वृत्तीचे तोटे लिहा.
10. सामाजिक विकासाची माध्यमे कोणती ते स्पष्ट करा.
11. सामाजिक वर्तनाचे प्रकार सविस्तर लिहा.
12. सामाजिक विकासावर परिणाम करणारे घटक लिहा.
13. भावनिक विकासाची व्याख्या लिहून पूर्वबाल्यावस्थेतील भावनांचे महत्व स्पष्ट करा.
14. भावनांचे वर्गीकरण करून पूर्वबाल्यावस्थेतील सुखद भावनाविषयी लिहा.
15. पूर्वबाल्यावस्थेतील भीती व राग भावनाचे वर्णन करा.
16. पूर्वबाल्यावस्थेतील मत्सर व चिंता या भावना स्पष्ट करा.
17. भाषा विकासाची व्याख्या लिहून पूर्वबाल्यावस्थेतील भाषा विकासाच्या अवस्था लिहा.
18. भाषा विकासावर परिणाम करणारे घटक लिहा.
19. भाषा दोषावर सविस्तर लिहा.

20. ज्ञानात्मक योग्यतेमध्ये वाढ कशाप्रकारे होते ते लिहून पियाजेच्या मते ज्ञानात्मक विकासाचे स्तर कोणते ते स्पष्ट करा.
21. ज्ञानात्मक प्रक्रिया संवेदन याविषयी सविस्तर लिहा.
22. संकल्पना म्हणजे काय ? स्पष्ट करून संकल्पनाची वैशिष्ट्ये लिहा.
23. समान संकल्पना विषयी लिहा.
24. स्मरण प्रक्रियेचे वर्णन करा.
25. कल्पना शक्ती म्हणजे काय ? स्पष्ट करा.
26. बालकांच्या विचार प्रक्रियेचा विकास कसा होतो सविस्तर लिहा.
27. बुद्धीची व्याख्या लिहून बौद्धिक विकासावर परिणाम करणारे घटक लिहा.
28. खेळाची व्याख्या लिहून खेळाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
29. खेळाचे मूल्य महत्व वर्णन करा.
30. पार्टनने सांगितलेल्या खेळाच्या अवस्था लिहा.
31. खेळाचे सिद्धांत स्पष्ट करा.
32. खेळाचे प्रकार सविस्तर लिहा.
33. वयानुसार खेळाच्या साधनांचे महत्व लिहा.
34. खेळावर परिणाम करणारे घटक लिहा.
35. नैतिक विकासाची व्याख्या लिहून, नैतिकतेविषयीचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
36. नैतिक विकासावर परिणाम करणाऱ्या घटकांचे वर्णन करा.
37. समस्यात्मक बालक म्हणजे काय ? ते सांगून वर्तन समस्येची कारणे लिहा.
38. बालकांच्या आक्रस्ताळेपणा विषयी लिहा.
39. आक्रस्ताळेपणा घालविण्यासाठी उपाय सूचवा.
40. बालक आंथरुण ओले कां करतात ? ते लिहा आणि उपाय सूचवा.
41. खोटे बोलणे हे वर्तन बालक केव्हापासून करू लागतो. त्याची कारणे सांगा आणि उपाय सूचवा.
42. दिवास्वप्न विषयी सविस्तर लिहा.
43. मातापिता व बालकांच्या संबंधांची वैशिष्ट्ये लिहा.

44. बालसंगोपनाच्या पद्धतीची नावे लिहा आणि अतिसंरक्षण व अस्वीकार याविषयी लिहा.
45. पालक व बालक संबंधाची चर्चा करा.
46. शिस्तीची व्याख्या लिहून शिस्तीची तत्वे स्पष्ट करा.
47. शिस्तीचे जीवनातील महत्व सांगा.
48. शिस्तीचे प्रकार त्याच्या परिणामांसह लिहा.
49. बक्षीस व शिक्षेचे महत्व स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न

- 1) पूर्वबाल्यावस्थेची वैशिष्ट्ये
- 2) शारीरिक विकास – उंची, वजन, अवयवांची प्रमाणबद्धता
- 3) मेंदूची वाढ
- 4) डावखोरेपणा
- 5) सामाजिक विकासाची प्रक्रिया
- 6) सामाजिक विकासासाठी आवश्यक घटक
- 7) आक्रमकता
- 8) भांडण
- 9) सहकार्य
- 10) नेतृत्व
- 11) भावनांची वैशिष्ट्ये
- 12) राग
- 13) भावनांचे फायदे तोटे
- 14) भाषेची कार्ये
- 15) भाषा विकासाचे महत्व
- 16) भाषा शिकण्याच्या मुख्य पद्धती
- 17) बाल्यावस्थेतील ज्ञानात्मक विकास
- 18) संकल्पना विकासासाठी आवश्यक घटक

- 19) सृजनशिलता
- 20) बुद्धीचे स्वरूप
- 21) बुद्धिचे प्रकार
- 22) बौद्धिक विकासाचे मानदंड
- 23) बुद्धिमापन
- 24) खेळ व काम यातील फरक
- 25) रचनात्मक खेळ
- 26) खेळाच्या माध्यमातून शिक्षण
- 27) बूद्धी विकासाशी संबंधित नैतिकता
- 28) मानवतावादी नैतिकता
- 29) वर्तन समस्या
- 30) आक्रस्ताळेपणा
- 31) आंथरुण ओले करणे
- 32) अंगठा चोखणे
- 33) चोरी करणे
- 34) खोटे बोलणे
- 35) दिवास्वप्न
- 36) पालक, बालक संबंधांचे महत्त्व
- 37) पक्षपात
- 38) अधिनवृत्ती
- 39) अतिप्रभूत्वशाली प्रवृत्ती
- 40) कडक शिस्त
- 41) अवास्तव अपेक्षा
- 42) बालकाचे दोष लपविणे
- 43) शिस्तीची आवश्यकता
- 44) शिस्तीचे गुणदोष

- 45) शिस्त लावण्यासाठी गेसेलच्या सूचना
- 46) शिस्ती आणि वयाचा संबंध
- 47) शिक्षेचा बालकांच्या मनावर होणारा परिणाम

अतिसंक्षिप्त प्रश्न

- 1) शारीरिक विकासाची व्याख्या
- 2) चरबीप्रधान स्नायू
- 3) तंतूप्रधान स्नायू
- 4) स्नायूचे प्रकार
- 5) कारक विकासाची व्याख्या
- 6) कारक कौशल्य
- 7) हस्तता व्याख्या लिहा.
- 8) सामाजिक विकासाची व्याख्या
- 9) नकारात्मकता
- 10) आक्रमकता
- 11) भांडण
- 12) मित्र
- 13) नेतृत्व व्याख्या
- 14) भावनिक विकासाची व्याख्या
- 15) भावनांचे वर्गीकरण
- 16) आनंद
- 17) प्रेम
- 18) मत्सर
- 19) चिंता
- 20) भाषा
- 21) संवेदना
- 22) संकल्पना

- 23) स्मरण
- 24) कल्पना
- 25) विचार
- 26) सृजनशिलता
- 27) बूद्धीची व्याख्या
- 28) बूद्धीचे प्रकार
- 29) बूद्धीगुणांक (IQ)
- 30) खेळाची व्याख्या
- 31) नाटकीय खेळ
- 32) रचनात्मक खेळ
- 33) नैतिक वर्तन
- 34) समस्यात्मक बालकाची व्याख्या
- 35) आक्रस्ताळेपणा
- 36) दिवास्वप्न
- 37) शिस्तीची व्याख्या